

● **W dniu 29 września 2010 r.** Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety upamiętniające 25. rocznicę powstania Trybunału Konstytucyjnego:

o nominale **100 zł** wykonaną stemplem lustrzanym w złocie,

o nominale **25 zł** wykonaną stemplem lustrzanym w złocie.

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków
pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Oprócz **monet i banknotów powszechnego obiegu**
NBP emituje także **monety i banknoty kolekcjonerskie**.

Emisja wartości kolekcjonerskich
stanowi okazję zarówno do upamiętniania
ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania
zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Od 1996 roku NBP emituje także
dwuzłotowe monety okolicznościowe
powszechnego obiegu **ze stopu Nordic Gold**.

**Wszystkie monety i banknoty emitowane przez NBP
są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.**

NBP

Narodowy Bank Polski

monety

MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010

Informacje o planie emisji
znajdują się na stronie:

www.nbp.pl/monety

Sprzedaż monet kolekcjonerskich emitowanych przez
NBP jest prowadzona wyłącznie w formie aukcji
internetowych w serwisie Kolekcjoner pod adresem:

www.kolekcjoner.nbp.pl

 | KOLEKCJONER

Monety zostały wyprodukowane
w Mennicy Polskiej S.A. w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

25. rocznica powstania
Trybunału Konstytucyjnego

25. rocznica powstania Trybunału Konstytucyjnego

● Polski sąd prawa istnieje już 25 lat. Pierwszą ustawę o Trybunale Konstytucyjnym uchwalono 25 kwietnia 1985 r. Trzy lata wcześniej, 26 marca 1982 r., na podstawie noweli konstytucyjnej Trybunał został wpisany do konstytucji. Czas, który upłynął od ustanowienia noweli konstytucyjnej do uchwalenia ustawy, to okres ostrych sporów o kompetencje sądu prawa. Od początku wpływowe środowiska przeciwstawiały się idei stworzenia sądu konstytucyjnego, nie bez racji postrzegając go jako instytucję niezależną i trudną do politycznego podporządkowania.

● Ustawa o Trybunale Konstytucyjnym z 1985 r., będąca wynikiem kompromisu osiągniętego z dużym trudem, ograniczyła pozycję i kompetencje Trybunału Konstytucyjnego. Ograniczenie najważniejsze, zapisane już w nowelizacji konstytucji z 1982 r., polegało na tym, że tylko niektóre orzeczenia Trybunału były ostateczne. Orzeczenia o niekonstytucyjności ustawy miały podlegać rozpatrzeniu przez Sejm, który mógł je odrzucić uchwałą podjętą większością 2/3 głosów. W ten sposób usiłowano doprowadzić do kompromisu między stworzeniem sądownictwa konstytucyjnego a utrzymaniem zasady jednolitości władzy państwowej. W praktyce – począwszy już od pierwszego orzeczenia z 28 maja 1986 r. – polskiemu Trybunałowi Konstytucyjnemu udało się zdobyć stosunkowo niezależną pozycję i wypracować interesujące orzecznictwo.

● Niestety również po przełomie 1989 r. ograniczenia kompetencji Trybunału zostały utrzymane. Mimo to Trybunał wydał wiele orzeczeń i zyskał znaczny autorytet wśród elit politycznych, a także teoretyków prawa. Orzecznictwo Trybunału rozwinęło zwłaszcza takie klauzule konstytucyjne, jak zasada państwa prawnego i zasada równości, wypełniając wiele luk i rozwiewając wątpliwości, które powstawały z powodu braku nowoczesnej konstytucji.

● Dopiero konstytucja z 2 kwietnia 1997 r. oraz ustawa z 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym dały polskiemu sądowi prawa takie same kompetencje, jakie posiadają sądy konstytucyjne innych krajów.

● Podstawowym zadaniem Trybunału Konstytucyjnego jest kontrola hierarchicznej zgodności norm prawnych, a więc rozstrzyganie o tym, czy normy prawne niższego rzędu są zgodne z normami prawnymi wyższego rzędu (a zwłaszcza z konstytucją), i w miarę potrzeby eliminowanie norm niezgodnych z systemem obowiązującego prawa. Wyłącznym punktem odniesienia dla tych rozstrzygnięć jest konstytucja.

● Zadaniem Trybunału Konstytucyjnego są:

- 1) kontrola norm (abstrakcyjna i konkretna); szczególną procedurą kontroli norm jest rozpatrywanie skarg konstytucyjnych;

- 2) rozstrzyganie sporów kompetencyjnych pomiędzy centralnymi konstytucyjnymi organami państwa;
- 3) orzekanie o zgodności z konstytucją celów lub działalności partii politycznych;
- 4) uznawanie przejściowej niemożności sprawowania urzędu przez Prezydenta Rzeczypospolitej.

● Spośród wymienionych funkcji podstawowym zadaniem Trybunału jest kontrola norm. Polski system kontroli norm daje zdecydowane pierwszeństwo kontroli następczej, czyli dotyczącej tych aktów normatywnych, które już zostały ustanowione albo nabrały mocy obowiązującej lub jeszcze oczekują na wejście w życie. Tylko wyjątkowo kontrola norm może przybrać charakter prewencyjny (uprzedni), a jedynym podmiotem uprawnionym do jej inicjowania jest Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

● W skład Trybunału Konstytucyjnego wchodzi piętnastu niezależnych sędziów wybieranych przez Sejm na dziewięcioletnią kadencję. Istotne znaczenie dla funkcjonowania tej instytucji ma fakt, że sędziowie Trybunału – w myśl art. 195 ust. 1 konstytucji – są niezawisli. Podstawową gwarancją ich niezawisłości jest zakaz wybierania sędziego na kolejną kadencję oraz usunięcia ze stanowiska w trakcie kadencji.

Opracował: dr Adam Jankiewicz

MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010

NOMINAŁ 100 ZŁ

metal Au 900/1000 ■ stempel lustrzany ■ średnica 21,0 mm
masa 8,0 g ■ wielkość emisji (nakład) 5.000 szt.

AWERS: U góry, na tle stylizowanego fragmentu konturu orła, wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, pod nim centralnie, stylizowany wizerunek frontu siedziby Trybunału Konstytucyjnego. Poniżej napis: 100 ZŁ. U góry półkołem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, oddzielony kropką od oznaczenia roku emisji: 2010. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Centralnie stylizowany wizerunek wagi, na tle wizerunku symbolu paragrafu. W otoku napis: 25. ROCZNICA POWSTANIA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO.

Projektant monety: DOMINIKA KARPIŃSKA-KOPIEC

NOMINAŁ 25 ZŁ

metal Au 900/1000 ■ stempel lustrzany ■ średnica 12,0 mm
masa 1,0 g ■ wielkość emisji (nakład) 5.000 szt.

AWERS: Z prawej strony u dołu wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Po lewej stronie orła u dołu napis: 25 ZŁ. W środku stylizowany wizerunek symbolu paragrafu. U góry półkołem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, oddzielony kropką od oznaczenia roku emisji: 2010. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Centralnie stylizowany wizerunek bramy wejściowej zdobionej boniowaniem, znajdującej się w budynku Trybunału Konstytucyjnego. U dołu, na tle wnętrza bramy, stylizowany wizerunek księgi. W otoku napis: 25. ROCZNICA POWSTANIA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO.

Projektant monety: DOMINIKA KARPIŃSKA-KOPIEC